

Природните капризи в България

БЪЛГАРИНЪТ ЗАСТРАХОВА ИМОТ И ПОМИНЪК ЕДВА КОГАТО ГО СПОЛЕТИ БЕДА

ОТКРАЙ ВРЕМЕ основният поминък на народа е бил земеделието. Случва се понякога обаче реколтата да бъде сполетяна от природни бедствия като суша, киша, градушка и наводнения, случва се да изгори реколтата до корен. Тъй като е суверен, и до днес нашенецът се осланя на Всевишния. От дълбока гревност, за да умилостивят Бога или природните стихии, хората им посвещават специални празници.

Едни от тези празници са „горещниците“, които се празнуват на 15, 16, и 17 юли. За съжаление и днес и земеделските стопани, и собствениците на къщи се уповават повече на отвъдните сили, отколкото на застраховане на добивите и домовете си. През тазгодишните „горещници“ пожарите през кампанията за прибирането и складирането на зърното и фуражите нанесоха щети.

БЪЛГАРИЯ В ПОЖАРИ

Докато във Великобритания през юли се удавиха от пороите, у нас през същия период са възникнали над 4000 пожара в цялата страна, което е без прецедент през последните 17 години. Щети за 3.132 млн. лв. са нанесени от избухналите досега пожари в страната, сочи справка на Министерството на земеделието и продоволствието към 31 юли т.г. В сумата влиза прогнозната стойност на обгорялата дървесина и разходите за гасенето на пожарите. От министерството не коментираха подозренията, че палежите са нарочни. Твърди се, че се правят с цел по-лесното пласиране зад граница на обгорелите трупи, тъй като статистиката сочи, че най-пострадали са широколистните гори. От общо изгорели 288 139 дка с растителност, 190 673 дка са широколистни гори, 52 359 дка са иглолистни, а 23 465 дка са смесените насаждения. Триви, стърнища и други общо 21 642 дка площи са пострадали от огнената стихия. От началото на годината пожари са засегнали близо 350 хил. декара гори, като само за последния месец засегнатите райони са 250 хил. декара. Щетите от пожари само за месец юли са 2,1 млн. лева.

КОМИСИИ ТРЪГВАТ НА ОГЛЕДИ В ПОРАЗЕНИТЕ ОТ БЕЗВОДИЕТО НИВИ

На много места в страната и през този месец продължи обявеното бедствено положение заради сушата. През първите дни на август на воден режим бяха над 100 общини, а 29 бяха без вода.

Стопаните се надяват да получат спешна финансова помощ от държавата, вместо да чакат компенсации по европейския регламент. Асоциацията на земеделските производители предупреди, че тази година ще е страшна за животновъдите, защото ще има недостиг на фураж, с който да се изхранят животните.

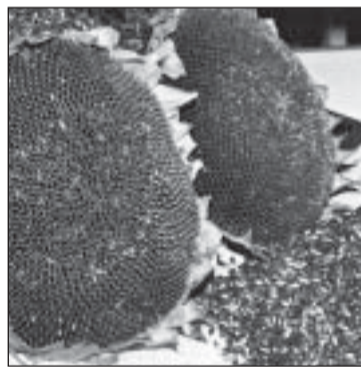
Все още се очаква в Министерс-

твото на земеделието и продоволствието да пристигнат първите обобщени данни от областните дирекции по земеделие за състоянието на пролетните култури. Информацията се отнася най-вече до пораженията върху царевицата, слънчогледа и зърното.

От министерството съобщиха още, че за 100% пропаднали площи при пшеницата и ечемика до края на август и началото на септември ще бъдат изплатени компенсации. Останалите стопани, чиито посеви не са унищожени напълно, ще могат да се възползват от европейските пари през следващата година.

РЕКОЛТАТА ОТ ЦАРЕВИЦА И СЛЪНЧОГЛЕД Е ПОСТРАДАЛА СЕРИОЗНО

В община Каварна на 1 август т.г. беше обявено бедствено положение. Кметът на общината алармира навреме, че селските стопани започват да колят животните си, тъй като няма с какво да ги хранят. В същата община високите температури нанесоха непоправими щети върху реколтата на царевицата и слънчогледа. В Каварненско по данни на общинската поземлена комисия от 75 процента до 85 процента от слънчогледа в различните землища е унищожен, а 100 на сто от реколтата на царевица е унищожена. Ако стопаните при нормални климатични условия отглеждат около 30 000 декара царевица и слънчоглед, добивите ще са не по-малко от 800 000 лева. За да бъдат поне отчасти компенсирани, земеделците очакват държавна субсидия.

ИМА ЛИ СПАСЕНИЕ ОТ ОГНЕНАТА СТИХИЯ С ПРЕВЕНЦИЯ?

Застраховка за риска суша не се предлага от никой застраховател. Затова пък съществува застраховка „Пожар на корен“.

Според СТАНИМИР НЯГОЛОВ, главен експерт в ЗК „Дженерали застраховане“, през 2001 г. са били най-големите пожари в Сакар планина.

Пикът на пожарите в България през 2000-2001 година е бил породен от сериозна суша. Тогава застрахователите са платили големи обезщетения за изгорели площи с пшеница. Само в ЗК „Дженерали застраховане“ е имало няколко хиляди декара с изгорели масиви пшеница в Южна България - Хасковско и Ямболско.

При сегашната ситуация компания „Дженерали застраховане“ не е установила щети на реколтата, независимо че в районите на Хасково и Харманли вследствие на пожарите са изгорели масиви с лозя и овощни дървета. Това е така, защото според Няголов поради високите температури и дъждовете в началото на лятото пшеницата е узряла рано и жътвата е стартирала в началото на месец юли. На практика

според застрахователя е спасена реколтата с пшеницата. Пожарите са предизвикани от запалването на стърнищата и по този начин поради горещото време и вятъра пожарът обхваща големи площи.

По принцип застраховката покрива обезщетение за времето, през което земеделските култури са на самия блок. Според условията на застраховката, след като реколтата е ожъната и прибрана при евентуален пожар от запалени стърнища застрахователите отказват обезщетенията. Затова застраховката е наречена „Пожар на корен“, т.е. когато растението е още на нивата. Прибраното зърно е предмет на имуществените застраховки.

Застраховката „Пожар на корен“ се прави в зависимост от желанието на земеделските стопани като допълнително покритие върху основната застраховка

Всички застрахователни компании са преценили, че основната тежест на риск, който може да причини някаква загуба, е градушката и бурята. Затова към основното покритие за „Градушка и буря“ се прибавя и допълнителен риск „Пожар на корен“. Има и други избираеми покрития със сравнително по-слабо проявление на риска. Тарифата за застраховката „Пожар на корен“ предствлява от 9 до 16 на сто от основното покритие в зависимост от вида на различните култури.

Лошото е, че когато пожарът се случи, щетите са доста големи. Най-уязвими от пожарите са насажденията, които поради естеството на прибраната реколта се чака да узреят напълно и тогава да бъдат пожънати и прибирани. Това са пшеницата, ечемикът и овесът, обяснява Няголов. Лозята и овощните градини също са уязвими и за тях се предвижда застраховка за евентуален пожар.

В ЗК „Дженерали застраховане“ се покрива този риск. Тарифите им числа обикновено се равняват на тарифите при застраховането на зърнените култури, защото са достатъчно уязвими. Когато при пожар има засегнати, изгорели или само опърлени овощки и лозя, от една страна, реколтата е загубена, а от друга, дървесината също може да бъде засегната до степен, че трябва да бъде изрязана през есента и през зимата, когато се правят резитбите. Ако лозята не се почистват редовно от плевели, които с времето изсъхват и стават лесно запалими, се увеличава рискът от пожари.

(Продължава на стр. 6)

КОГА ЗАПОЧНА ОГНЕНАТА НАПАСТ

На 20 юли повече от денонощие бушуваха огнени стихии в Старозагорско и Хасковско. Общо 48 пожара вилнях в страната, сочат данните на МВР. Кметът на Стара Загора обяви бедствено положение в района поради бушуващи пожари. Пожар в борова гора на фронт от над 10 км и дълбочина от 3 км край старозагорското село Дълбоки вдигна на крак целия наличен състав на пожарните служби в Стара Загора и Казанлък.

Пожарите в Хасковско накараха областния управител да обяви бедствено положение в общините Тополовград, Свиленград и Харманли.

Положението беше отменено едва след близо 24-часова битка с огнения ад в областта.

Най-големият пожар, възникнал през пос-

ледните две седмици на юли в страната, бе на територията на Държавно лесничество - Хасковско. Инцидентите с най-голям мащаб са на територията на селата Любеново, Елена и Брягово, съобщават от Министерството на земеделието и продоволствието. Пожарът засегна 2137 дка гори.

Цялостната обстановка в района на областите Хасково, Стара Загора, Пловдив, Пазарджик, Кърджали и Бургас бе с повишен риск от възникване на горски пожари.

Най-тежка беше ситуацията при Тополовград. Огнената стихия край града унищожил над 20 вили и селскостопански постройки, масиви с лозя и овощни дървета, близо 8000 дка тревни площи.

Потушени огнища отново бяха възобновени от силния вятър и в Пирин планина - община Хаджидимово, Благоевградско. Пламъци от Северна Гърция навлязоха и на 100 метра в българска територия и застрашиха района на девинското село Кестен, където изгоряха 500 кв. м сухи тревни и храсти.

След огнения ад България поиска помощ от Европейския съюз за борбата с пожарите

Румен Петков също поиска помощ и от Русия чрез руския посланик у нас за техника за въздушно гасене на пожарите. Петков проведе и среща с всички директори на служби към

министерството за координация на действията за борба с пожарите. Взето бе решение всички свободни сили на жандармерията и противопожарната охрана от София и цялата страна да бъдат изпратени към Стара Загора, за да помагат в гасенето на огъня.

На 22 юли между селата Яньовец и Боровица в Белогордичко горяха над 20 000 дка ниска растителност, суша трева и широколистна гора. Освен изгорелите седем вили, една къща и една стопанска постройка са унищожени още 14 бунгала.

Във Видинско също горяха, имаше и няколко по-малки пожара край село Острокапци и град Димово.

През последните две седмици на юли в горския фонд на страната възникнаха над 25 пожара, при които бяха засегнати близо 3 000 дка територии. Според Национално управление по горите данните са тревожни на фона на регистрираните от началото на годината до момента общо 130 пожара със засегнати 6 000 дка.

На 23 юли кметът на Харманли обяви бедствено положение заради пожарите в района на селата Черепово, Изворово, Дрибчево и Бреница. Всички сили бяха съсредоточени за предпазване на село Черепово от настъпващия огън.

Още на 5 юли 2007 се увеличиха пожарите в Ловешко. Дотогава бяха ожънати 146 040 декара култури и оставаха 91 602 декара. На 30 юни при запалване на незаконно сметище огънят се пренесъл в житен блок. Изгорели 25 декара пшеница.

Русенските пожарникари луднаха още на 27 юни 2007, когато изгоряха около 350 кг кюспе и 250 кг фуражни смеси.

На 14 юли 200 декара от ожъната нива изгоряха при пожар в местността „Хайдушкото кладенче“ край Гълъбово.

При друг пожар са унищожени 7000 птици и 400 кв. м покривна конструкция в с.Християново.

Ликвидиран бе и пожарът в землището на старозагорското село Елхово, избухнал на 18 юли т.г. Към момента установените щети са 350 дка широколистна гора и лесонапригодни площи и 350 дка бор и кедр.

